

من التلویح

● حاشیه المقالة العاشرة من أصول الهندسة و الحساب

/ هندسه / عربی

hāshiyat-ul maqālat-il 'āshira min uṣūl-il hindisa wa-l ḥisāb

طبری، محمد کاظم بن رضا، ق ۱۳ قمری

tabarī, mohammad kāzem ebn-e rezā (- 19c)

وابسته به: الاصول = فی اصول الهندسة و الحساب = کتاب الاصول / اقلیدس (۳۰۶-۲۸۳)

حاشیه ای ملا محمد باقر بن زین العابدین یزدی بر این مقاله از «اصول الهندسة و الحساب» اقلیدس یونانی نگاشته بود، مؤلف ما چون آن حاشیه را وافی به غرض ندید به نگارش این حاشیه با عناوین «قوله، قوله» اقدام کرد. این حاشیه توضیحی و تطبیقی است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۹۸۴

آغاز: الحمد لله الجاعل للتقدير و العالم بالجذر الأصم فی المقادير و الصلاة علی من ارسله لرفع المعاذير و علی آله الذین هم سادات الجماهير؛ انجام: هذا آخر ما اردنا ذكره لشرح المقالة العاشرة و الحمد لله علی ما وفتنا لإتمامه مصلياً علی محمد و آله
خط: نسخ، بی کا، تا: شوال ۱۲۶۸ق؛ جلد: تیماج قهوه ای، ۷۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۵-۴۱۵]

← حاشیه مقامات الحریری < توضیح مصطلحات مقامات حریری (رساله در ...)

● حاشیه المقدمات الأربع / کلام و اعتقادات / عربی

hāshiyat-ul muqaddamāt-il arba'

حاشیه ای است مختصر بر کتاب مقدمات اربع صدرالشریعه ثانی، عیبدالله بن مسعود (؟۷۵۰ق)، که مشتمل بر شرح سه مقدمه از آن در موضوع حسن و قبح افعال از نظر اشاعره و معتزله می باشد.
[هدیه العارفین ۶۴۹/۱-۶۵۰]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۹۶۴

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی بین لنا طریق الوصول الی قواعد اصول الملة و الدین ... و بعد فهذا نبد من السوانح بفتح الوهاب القدير، و بعض من اللوايح بعونه اللطيف الخبير؛ انجام: و ينحصر الترجيح للراجح بمقتضى الاستعداد الذاتى قد كبرت عنان جواد القلم فی حلية الرقم ...

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ با سرلوح؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۲۷گ، ۱۵ سطر (۱۲/۵×۵/۵)، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۱۴-۷۲]

← حاشیه مقدمات الأربع من التلویح < تعلیقه مقدمات الأربع

● حاشیه مقدمة تهذيب المنطق / منطق / عربی
hāshīya-tu muqaddama-ti tahdīb-ul mantīq

وابسته به: تهذيب المنطق؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۰۳۴/۸

انجام: انجامه: تمت كتابه هذه الرسالة المسمى بتهذيب المنطق من يد اقل الطلاب رماد الله وفقه على تحصيل العلوم الهادى العالى بحرمت التى الهاد رسول التلاتى و اغفر له و لوالديه امين يا موجب السائلین صل على محمد و آله اجمعین سنة ۱۳۴۷.

خط: تحریری، کا: رسول تلاتی، تا: ۱۳۴۷ق، جا: مرکه؛ جلد: چرم قهوه ای، ۶گ (۴۹-۵۴پ)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۷۱-۴۷/۱]

● حاشیه المقدمة الخامسة من الملل و النحل / حساب / عربی

hāshiyat-ul muqaddamat-il xāmisa min-al milal wa-n niḥal

کرماتی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ - ۱۲۸۸ قمری
kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810 - 1871)

وابسته به: الملل و النحل = ملل و نحل شهرستانی؛ شهرستانی، محمد بن عبدالکریم (۴۷۹-۵۴۸)

به دستور: سید کاظم رشتی

تاریخ تألیف: شب چهارشنبه ۲۱ رجب ۱۲۵۲ق

شرحی است بر مقدمه پنجم از کتاب «الملل و النحل» شهرستانی که در علم حساب است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۲۰۶/۹

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... و بعد هذه تعليقات قد كتبها ... علی المقدمة الخامسة من كتاب الملل و النحل لمحمد الشهرستاني
نسخه اصل: کتابخانه مشایخ - کرمان الف ۷؛ بی کا، بی تا؛ ۲۷ص [عکسی ف: ۶-۲۵۹]

● حاشیه مقدمه شرح میبدی بر دیوان حضرت علی

بن ابیطالب (ع) / کلام و اعتقادات / فارسی

hāshīye-ye moqaddame-ye š.-e meybodī bar dīvan-e hazrat-e 'alī ebn-e abī-tāleb

شریف کاشانی، فضل الله بن محمد، ق ۱۱ قمری
šarīf kāšānī, fazl-ol-lāh ebn-e mohammad (- 17c)

وابسته به: شرح دیوان امیرالمؤمنین علی علیه السلام = فواتح؛ میبدی، حسین بن معین الدین (-۹۱۱ق)

تاریخ تألیف: رجب ۱۱۰۹ق

فهرستگان: نسخه های خطی ایران (نخ)؛ جلد دوازدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276250

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۳۹۱/۲۰۱۲

و احتمالاً بسیاری بدان اشاره نکرده‌اند و برای بررسی همه نسخه‌های این ذیل باید به تمامی نسخه‌های تحریر اصول اقلیدس مراجعه کرد.

آغاز: القول فی اقامة البرهان على الحكم المذكور فی الشكل الخامس عشر من المقالة عشر من المقالة الثمانية عشر من هذا الكتاب و هو قوله نسبة الكرة الى الكرة كنسبة القطر الى القطر ... المقدمة الاولى ... المقدمة الثانية هي انه اذا وقعت بين مقدار واحد و بين كل واحد من مقدارين مختلفين ...

انجام: كنسب ب د الى ع لاغير، اعنى كنسبة قطر ب د الى قطر ر ط مثلثة و ذلك ما اردناه فهذا ما قصدته و انما لم اورده في الكتاب لكونه منيا على ما هو خارج منه، فمن شاء فيلحقه و الله الموفق والمعین.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۹۴۸ض

آغاز: برابر

کا: حامد بن محمد بن محمد دهستانی بخاری معروف به شمس مجری بخاری، تا: ۶۸۰ق، جا: مراغه؛ تملک: محمد بن عوض بن عثمان، نظام الدین علی طیب اصفهانی، ابن عبدالله بک؛ واقف: صفرخان بن عبدالله بن جعفر خان، ۱۱۷۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲۰ - ۳۶۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۴۴۴ض

آغاز و انجام: برابر

کا: محمد بن جنید بن ابراهیم صفوی، تا: ۸۸۷ق؛ واقف: نائینی؛ جلد: تیماج جگری، ۵ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۹/۴سم [ف: ۸ - ۵۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۰۳۴/۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۹۹۸ق؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۱ سطر [ف: ۱۹ - ۱۹]

۴. شیراز؛ بنیاد فارس‌شناسی؛ شماره نسخه: ۳۳ض

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: شاه محمد بن کبیر محمد، تا: ۹۹۹ق، جا: احمد آباد؛ جلد: تیماج سرخ، ۳گ (۱۳۷پ-۱۳۹پ)، ۲۳ سطر [ف: ۴۸]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۴۴۶ض

خط: نسخ، کا: بدرالدین بن سلیمان، تا: قرن ۱۱؛ واقف: نائینی؛ کاغذ: حنایی، جلد: چرمی بخور، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹/۲سم [ف: ۸ - ۵۹]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۴۸۳ض

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: حنایی، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸/۳×۱۱سم [ف: ۸ - ۶۰]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۷۳/۲-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: غلام بن مقصود، تا: شوال ۱۰۰۶ق؛ جلد: تیماج

آغاز: بسمله، قوله فی التحریر شروط القصر ان لا يكون سفره اكثر من حضره الى قوله و ليس بمعتمد قال شيخنا محمد الله تعالى ظلّه هنا مباحث الاول اجمع الاصحاب الا ابن عقيل ... و هذا هو المعنى الذى اراده المصنف بقوله ان لا يكون سفره؛ انجام: و لم يثبت وجوب الانتماء هنا بدليل قاطع فيبقى وجوب القصر بحاله و هذا قريب و ان كان مجال النظر فيه و اسعوا و الله تعالى اعلم تمت.

بی کا، بی تا [ف: ۷ - ۸۱]

● حاشیه تحریر اقلیدس / ریاضیات / عربی

hāshiyat-u tahrīr-i uqlīdis

ابن هیثم، حسن بن حسن، ۳۵۴ - ۴۳۰ قمری
ebn-e heysam, hasan ebn-e hasan (966 - 1039)

وابسته به: الاصول = فی اصول الهندسه و الحساب = کتاب الاصول؛ اقلیدس (۳۰۶-۲۸۳)

در بالای نسخه حاضر نوشته شده: «فوائدی است که عیناً و یا با استنباط از شرح مصادرات اقلیدس از ابن میثم نقل شده». این حواشی بر مقاله یکم تا ششم از تحریر اصول اقلیدس تألیف خواجه است و عبارت‌های کوتاهی از او با عنوان «قوله» نقل گردیده. علم الدین قیصری در پاسخ خود به نامه خواجه، از شرح ابن هیثم بر مصادرات اقلیدس یاد کرده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۴/۴ خوئی

آغاز: هذه فوائد منقولة ... قوله الحدود، هذه الاقاوليل يسميها بعض الناس حدودا و بعضهم يسميها رسوما؛ انجام: مثل ما ذكرناه في النسبتين و كذلك ان كانت النسب غير عددية كما اشرنا اليه في صدر المقالة الخامسة.

بی کا، بی تا؛ شماره بازیابی با توجه به ص ۲۸۸ و ۴۴۴ اصلاح شد؛ ۶ص (۲۰۴-۲۰۹) [ف: ۷ - ۸۲]

حاشیه تحریر اصول اقلیدس < حاشیه علی بحث الزوايا الثلاث

● حاشیه تحریر اصول اقلیدس / ریاضیات / عربی

hāshiyat-u tahrīr-i usūl-i uqlīdis

نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ - ۶۷۲ قمری
nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

وابسته به: تحریر اصول اقلیدس = تحریر اصول الهندسة و الحساب = تحریر اقلیدس؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷-۶۷۲)

تعلیقی است از خواجه نصیر طوسی بر شکل ۱۵ مقاله ۱۲ اصول هندسه اقلیدس و باید آن را ضمیمه همان دانست. این ذیل را مدرس رضوی هم اشاره نکرده و در پاره‌ای از نسخ، تحریر این تعلیق وجود دارد. در نسخه‌های مربوط به مجلس بدان اشاره شده

فرستگان نسخه‌های خطی ایران (فخا)؛؛ جلد یازدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276249

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۲